

Psychologia kliniczna i rehabilitacyjna

C2	Psychologia kliniczna i rehabilitacyjna	Wykład	30 godzin	Zaliczenie na ocenę	ECTS 3
----	---	--------	-----------	---------------------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z podstawami psychologii klinicznej i rehabilitacyjnej dzieci i młodzieży. W ramach przedmiotu zostaną zaprezentowane następujące treści:

- Pojęcie normy, normalności i zdrowia;
- Zaburzenia zdrowia psychicznego w okresie dzieciństwa i dorastania, specyfika zaburzeń okresu dzieciństwa i adolescencji; w tym emocjonalnych i behawioralnych, całościowe zaburzenia rozwoju;
- Uwarunkowania problemów klinicznych w rozwoju dzieci i młodzieży;
- Psychologiczne następstwa niepełnosprawności;
- Psychologiczne metody diagnozy problemów związanych ze zdrowiem, chorobą i niepełnosprawnością;
- Formy pomocy psychologicznej w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych;
- Psychologiczne konsekwencje niepełnosprawności fizycznej i intelektualnej oraz choroby przewlekłej;
- Problemy życiowe i możliwości rozwojowe dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz z chorobami przewlekłymi.
- Psychospołeczna adaptacja do życia z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą – zmiany rozwojowe, istota i uwarunkowania satysfakcjonującej jakości życia;
- Zewnętrzne i wewnętrzne zasoby w rozwijaniu potencjału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą;
- Formy wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: C.2.W4., C.2.W5., C.2.U3., C.2.K1.

Proponowana literatura:

1. Cierpiałkowska, L. (2009). Psychopatologia. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe: Scholar.
2. Kowalik, S. (2018). Stosowana psychologia rehabilitacji. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe: Scholar.
3. Majewicz, P. (2019). Rehabilitacja osób z niepełnosprawnością z perspektywy psychologii pozytywnej. Człowiek – Niepełnosprawność – Społeczeństwo, 44 29-49.
4. Pisula, E. (2015). Autyzm: od badania mózgu do praktyki psychologicznej. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
5. Vash, C.L., Crewe, N.M. (2004). Psychology of disability. New York: Springer.
6. Zasępa, E. (2014). Problemy zdrowia psychicznego u osób z Zespołem Downa. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.

Psychologia edukacyjna i rozwojowa

C2	Psychologia edukacyjna i rozwojowa	Wykład	30 godzin	Egzamin	ECTS 3
----	------------------------------------	--------	-----------	---------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z wiedzą na temat zmian w funkcjonowaniu człowieka na kolejnych etapach rozwoju, a ze względu na charakter studiów – przede wszystkim z zagadnieniami dotyczącymi funkcjonowania dzieci i młodzieży pod względem rozwoju fizycznego i motorycznego, społecznego, emocjonalnego, moralnego, poznawczego. Po drugie, słuchacze poznają zagadnienia dotyczące psychologii edukacyjnej, przede wszystkim związanymi z procesem uczenia się, nauczania, interakcji między nauczycielem i uczniami. Zagadnienia dotyczące psychologii edukacyjnej i rozwojowej zostaną omówione ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zagadnienia szczegółowe omawiane w ramach przedmiotu:

- Istota i znaczenie rozwoju człowieka;
- Ogólna charakterystyka przebiegu zmian rozwojowych – liniowe i stadialne modele rozwoju;
- Mechanizmy zmian rozwojowych – czynniki wywołujące rozwój i ich interakcje, okresy sensytywne w rozwoju;
- Kontekst środowiskowy w rozwoju – ekologiczne koncepcje rozwoju;
- Charakterystyka rozwoju poznawczego, społeczno-emocjonalnego i fizycznego dzieci i młodzieży;
- Psychologiczne podstawy procesu nauczania- uczenia się;
- Potencjał poznawczy ucznia a efekty uczenia się – rola inteligencji, funkcji wykonawczych i zdolności twórczych;
- Kompetencje społeczne – ich znaczenie dla przebiegu socjalizacji dzieci i młodzieży;
- Moralność jako cecha psychologiczna człowieka i prawidłowości jej kształtowania w procesie wychowania;
- Jakość życia uczniów w szkole.

W ramach realizacji przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: C.2.W1.; C.2.W2.; C.2.W3.; C.2.U1.; C.2.U2.; C.2.K2.; C.3.K2.; D.1.K1.

Proponowana literatura:

1. Brzezińska, A. (2010). Społeczna psychologia rozwoju. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
2. Holmes. J. D. (2019). Edukacja i uczenie się. 16 największych mitów. Warszawa: Wydawnictwo PWN.
3. Kowalik, S. (red.) (2011). Psychologia ucznia i nauczyciela. Warszawa: Wydawnictwo PWN.
4. Smogorzewska, J. (2019). Środowiska szkolne a rozwój teorii umysłu u dzieci w młodszym wieku szkolnym. Warszawa: Wydawnictwo PWN.

5. Smykowski, B. (2012). Psychologia kryzysów w kulturowym rozwoju dzieci i młodzieży. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
6. Trempała, J. (red.) (2019). Psychologia rozwoju człowieka. Warszawa: Wydawnictwo PWN.

Pedagogika specjalna

Pedagogika specjalna	Wykład	30 godzin	Zaliczenie	ECTS 3
----------------------	--------	-----------	------------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z współczesną pedagogiką specjalną. W szczególności program obejmuje następujące zagadnienia:

- Pedagogika specjalna jako nauka interdyscyplinarna;
- Historia rozwoju kształcenia i opieki specjalnej;
- Współczesne tendencje w pedagogice specjalnej;
- Zasady wspierania szans osób z niepełnosprawnością;
- Koncepcja normalizacji i samostanowienia osób z niepełnosprawnością;
- Rozmiary i dynamika zjawiska niepełnosprawności w Polsce na tle międzynarodowym;
- Systemy kształcenia uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami w Polsce i na świecie;
- Systemy kształcenia pedagogów specjalnych i ich przemiany;
- Dziedziny szczegółowe pedagogiki specjalnej:
 - ✓ surdopedagogika,
 - ✓ tyflopedagogika,
 - ✓ edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną,
 - ✓ edukacja osób z spektrum zaburzeń autystycznych;
 - ✓ pedagogika resocjalizacyjna,
 - ✓ pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna),
 - ✓ pedagogika leczniczo-terapeutyczna.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: C.3.W1., C.3.W2., C.3.U1.; C.5.K2.

Proponowana literatura:

1. Błeszyński J.J., Baczała D., Binnebesel J. (red. nauk.) (2008). Historyczne dyskursy nad pedagogiką specjalną – w ujęciu pedagogicznym. Łódź: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Edukacji Zdrowotnej.
2. Chrzanowska I. (2018). Pedagogika specjalna: od tradycji do współczesności. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
3. Deutsch Smith D. (2008). Pedagogika specjalna: podręcznik akademicki. T. 1 i 2. (redakcja naukowa: A. Firkowska-Mankiewicz, G. Szumski). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Florian, L. (red.) (2014). The SAGE Handbook of Special Education. Vol. 1,2. Los Angeles, London, New Dehi, Singapore, Washington DC: Sage.
5. Gajdzica, Z. (red.) (2013). Człowiek z niepełnosprawnością w rezerwacie przestrzeni publicznej. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
6. Głodkowska, J. (red.) (2011). Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole ogólnodostępnej. Warszawa: Wydawnictwo APS.
7. Kauffman, J. M., Hallahan, D. P., Pullen, P.C. (2017). Handbook of Special Education. New York, London: Routledge.

8. Krause, A. (2010). Współczesne paradygmaty pedagogiki specjalnej. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
9. Olechowska, A. (2016). Specjalne potrzeby edukacyjne. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
10. Olszewski, S., Parys, K. (2016). Rozumieć chaos. Rzecz o terminach i znaczeniach im nadawanych w pedagogice specjalnej. Kraków: Wydawnictwo Naukowe UP.

Prawne podstawy kształcenia specjalnego

Prawne podstawy kształcenia specjalnego	Wykład	10 godzin	Zaliczenie	ECTS 1
---	--------	-----------	------------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z prawnymi uregulowaniami procesu kształcenia uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi. Program obejmuje następujące zagadnienia szczegółowe:

- Zasady orzekania i potrzeby kształcenia specjalnego i wydawania opinii o pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- Prawne regulacje w zakresie zapewniania bezpieczeństwa uczniom i dzieciom w placówkach edukacyjnych;
- Prawne podstawy oceniania i klasyfikowania uczniów;
- Prawne podstawy organizacji kształcenia w placówkach integracyjnych i włączających;
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole – regulacje prawne;
- Posługiwanie się przepisami prawa w czasie realizacji zadań w edukacji włączającej;
- Prawa rodziców i podstawy prawne współpracy z rodzicami w procesie orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego;
- Prawne przesłanki odraczania i przyspieszania realizacji obowiązku szkolnego.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: C.3.W3., D.4.W2., D.6.W3., C.3.K1., D.4.K1.

Proponowana literatura:

1. Cybulska R., Derewlana H., Kacprzak A., Pęczek K. (2017). Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie edukacji w świetle nowych przepisów prawa oświatowego, Warszawa: ORE <https://www.ore.edu.pl/2015/03/pomoc-psychologiczno-pedagogiczna/>
2. Europejska Agencja ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej (2014). Pięć kluczowych przesłań dla edukacji włączającej. Od teorii do praktyki. Odense, Dania: Europejska Agencja ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej
3. Łaska B. (2019). Prawo oświatowe a edukacja włączająca. Warszawa: ORE.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 373 i z 2022 r. poz. 1280).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 9 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2020 poz. 1309).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 9 sierpnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280 i z 2022r. poz. 1574).

Praca opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna

C3	Praca opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna	Wykład	10 godzin	Projekt grupowy	1
----	---	--------	-----------	-----------------	---

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy ze specyfiką pracy opiekuńczo-wychowawczej i resocjalizacyjnej i przygotowanie do rozpoznawania potrzeb w tych zakresach i ich zaspokajania.

W szczególności słuchacze poznają:

- Podstawowe pojęcia z zakresu teorii wychowania;
- Zasady wychowania;
- Problematykę wykluczenia społecznego i sposobów diagnozowania tego zjawiska;
- Metody rozpoznawania konfliktów i przemocy w grupach rówieśniczych i sposoby zapobiegania tym zjawiskom;
- Specyfikę współczesnych zachowań ryzykownych, w szczególności przemocy, agresji oraz używania substancji psychoaktywnych;
- Specyfikę pracy opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, socjoterapeutycznej i resocjalizacyjnej;
- Przesłanki teoretyczne i zasady konstruowania programów profilaktyki zachowań ryzykownych.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: D.4.W1., D.4.W5., D.4.W9., D.4.W10., D.4.W11., D.4.W12. C.3.W4., D.1.U1., D.1.U2., D.4.U2., D.4.U5., D.4.U6., D.4.U7., D.4.K2.

Proponowana literatura:

1. Lane, K. L., Menzies, H. M., Ennis, R., P., Oakes, W. P. (2015). Supporting behavior for School Success. The Guilford Press: New York, London.
2. Karasowska, A. (2017). Uczeń z zaburzeniami zachowania. Budowanie strategii pracy w środowisku szkolnym. Warszawa: Wydawnictwo ORE.
3. Kołakowski, A. (2013). Zaburzenia zachowania u dzieci: Teoria i praktyka. Gdańsk: GWP.
4. Konopczyński, M. (2014). Pedagogika resocjalizacyjna. W stronę działań kreujących. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
5. Kusztal, J., Piasecka, M., Nastazjak, A., Piec, M. (2021). Wzmacnianie współpracy podmiotów edukacji w zakresie profilaktyki szkolnej. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
6. Kusztal, J. (2016). Uczeń zagrożony niedostosowaniem społecznym a profilaktyczne zadania szkoły. Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce, 11, 97-110.

Teoria edukacji integracyjnej i włączającej

D1	Teoria edukacji integracyjnej i włączającej	Wykład	30 godzin	Zaliczenie na ocenę	ECTS 4
----	---	--------	-----------	---------------------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z kluczowymi ustaleniami teoretycznymi i empirycznymi na temat edukacji integracyjnej i włączającej. W szczególności słuchacze poznają następujące zagadnienia:

- Geneza edukacji integracyjnej i włączającej;
- Sposoby definiowania i cechy edukacji integracyjnej i włączającej;
- Dyskurs etyczno-prawny na temat edukacji włączającej;
- Dyskurs pragmatyczny na temat edukacji włączającej;
- Rozwiązania organizacyjno-metodyczne w edukacji włączającej;
- Profil kompetencji nauczycieli w edukacji włączającej;
- Modele współpracy nauczycieli i specjalistów w szkole włączającej i ich konsekwencje;
- Efektywność edukacji włączającej w świetle badań empirycznych;
- Polski system kształcenia uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi na tle rozwiązań międzynarodowych;
- Teoria wspólnych i swoistych potrzeb jak przesłanka teoretyczna edukacji integracyjnej i włączającej.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: D.1.W1 – D.1.W8; D.3.W7; C.3.U2; D.1.U3.; D.1.K1.

Proponowana literatura:

1. Chrzanowska, I., Szumski G. (red.) (2019). *Edukacja włączająca w przedszkolu i szkole*. Warszawa: Wydawnictwo RSE.
2. Gajdzica, Z. (2013). *Kategorie sukcesów w opiniach nauczycieli klas integracyjnych*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
3. Hornby, G. (2014). *Inclusive special education. Evidence-based practices for children with special needs and disabilities*. New York, Heidelberg, London: Springer.
4. McLeskey, J., Waldron, N. L., Spooner, B., Algozzine, B. (red.) (2014). *Handbook of effective inclusive schools*. New York, London: Routledge.
5. Mitchell, D. (2016). *Sprawdzone metody w edukacji specjalnej i włączającej*. Gdańsk: Harmonia.
6. Olechowska, A. (2016). *Specjalne potrzeby edukacyjne*. Warszawa: PWN.
7. Smith, D. D. (2008). *Pedagogika specjalna. Podręcznik akademicki*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
8. Szumski, G. (2008 i następne). *Integracyjne kształcenie niepełnosprawnych. Sens i granice zmiany edukacyjnej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN - Wydawnictwo APS.
9. Szumski, G. (2010). *Wokół edukacji włączającej*. Warszawa: Wydawnictwo APS.

Praca z rodziną dzieci z niepełnosprawnością

C3	Praca z rodziną dzieci z niepełnosprawnością	Ćwiczenia	10 godzin	Projekt grupowy	ECTS 1
----	--	-----------	-----------	-----------------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z problematyką wsparcia rodzin dzieci z niepełnosprawnościami.

W ramach przedmiotu zostaną zaprezentowane następujące treści:

- Koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności lub choroby przewlekłej dziecka i ucznia, problemy adaptacji, utrudnienia życiowe, wsparcie społeczne;
- Uwarunkowania specyfiki pracy z rodzinami dzieci i uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, założenia i metody wspierania rodzin dzieci w całym cyklu jego życia;
- Możliwości wspierania funkcjonowania dzieci i uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami w rodzinach;
- Zagadnienia relacji między rodzinami dzieci i uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami a specjalistami.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: C.3.W5., C.2.U2., C.3.K4.

Proponowana literatura:

1. Bartnikowska, U., Ćwirynkało, K. (2013). Rodziny adopcyjnej i zastępcze dziecka z niepełnosprawnością. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
2. Dryżałowska, G. (2008). Pokochaj mnie mamó! Dwadzieścia dziewięć kroków do akceptacji niepełnosprawności dziecka. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.
3. Liberska, H. (red.) (2011). Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym – możliwości i ograniczenia rozwoju, Warszawa: Difin.
4. Pisula, E. (2007). Rodzice i rodzeństwo dzieci z zaburzeniami rozwoju. Warszawa: Wydawnictwo UW.
5. Szczepkowska, K. (2019). Współpraca z rodzicami, czyli jak rozmawiać o edukacji włączającej. Warszawa: Wydawnictwo ORE.
6. Twardowski, A. (2022). Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami w środowisku rodzinnym. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

Dydaktyka specjalna

C5	Dydaktyka specjalna	Wykład 15/ ćwiczenia 15	30	Egzamin	ECTS 4
----	---------------------	----------------------------	----	---------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy ze stanem rozwoju współczesnej dydaktyki specjalnej.

W szczególności słuchacze poznają następujące zagadnienia:

- Geneza i tendencje rozwoju dydaktyki specjalnej;
- Kierunki rozwoju dydaktyki specjalnej w Polsce i krajach anglosaskich;
- Potrzeby edukacyjne uczniów jako przesłanki procesu nauczania-uczenia się;
- Cele kształcenia specjalnego, programy kształcenia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- Kanony i zasady dydaktyki specjalnej;
- Dydaktyki szczegółowe/specjalistyczne w obrębie dydaktyki specjalnej;
- Paradygmaty w dydaktyce specjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem behawioryzmu i konstruktywizmu dydaktycznego;
- Pojęcie metod opartych na dowodach i jego znaczenie w kształceniu specjalnym;
- Skuteczne metody w kształceniu specjalnym i integracyjnym;
- Współczesne formy organizacji procesu kształcenia uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi;
- Indywidualizacja zajęć edukacyjnych w kształceniu specjalnym i integracyjnym;
- Zasady i metody ewaluacji działalności dydaktycznej w szkole;
- Projektowanie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem optymalnych strategii i metod kształcenia;
- Wychowawcze aspekty lekcji – utrzymanie dyscypliny w klasie szkolnej, formy i metody kształcenia a kształtowanie relacji w grupach rówieśniczych i włączanie.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: C.5.W1.- C5.W3.; D.3.W6., C.5.U1., C.5.U2., C.3.K3, C.5.K1.

Proponowana literatura:

1. Byers R., Rose R. (2002). Jak zaplanować pracę z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Warszawa: APS.
2. Czekaj-Kotynia K. (2013). Nowoczesne metody dydaktyczne w procesie kształcenia. Łódź: Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych.
3. Głodkowska, J. (2017). Dydaktyka specjalna: od wzorca do interpretacji. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Mitchell, D. (2016). Sprawdzone metody w edukacji specjalnej i włączającej. Strategie nauczania poparte badaniami. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia Universalis.
5. Petty G. (2015). Nowoczesne nauczanie: praktyczne wskazówki i techniki dla nauczycieli, wykładowców i szkoleniowców. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
6. Wyczęsany J. (red.) (2014). Dydaktyka specjalna: wybrane zagadnienia. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia Universalis.

Diagnostyka w pedagogice specjalnej

C6	Diagnostyka w pedagogice specjalnej	Wykład15/ ćwiczenia 15	30	Egzamin	ECTS 4
----	-------------------------------------	---------------------------	----	---------	--------

Celem przedmioty jest zapoznanie słuchaczy ze stanem współczesnej diagnostyki w pedagogice specjalnej.

W szczególności słuchacze poznają następujące zagadnienia:

- Istota diagnozy psychopedagogicznej;
- Związki badań diagnostycznych z badaniami naukowymi;
- Ocena funkcjonalna i jej miejsce we współczesnej pedagogice specjalnej;
- Przydatność diagnostyki psychopedagogicznej dla działań edukacyjnych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych i resocjalizacyjnych w różnego typu placówkach;
- Podstawowe obszary diagnostyczne w pedagogice;
- Logika proces diagnostycznego i jego etapy;
- Procedury i rodzaje metod diagnostycznych;
- Etyczne aspekty badań diagnostycznych;
- Opór w diagnozie i techniki radzenia sobie z nim;
- Charakterystyka wybranych metod, powszechnie stosowanych w psychopedagogicznej diagnozie przedszkolnej i szkolnej;
- Diagnoza sprawdzająca i ewaluacja skuteczności programów oddziaływań edukacyjnych, resocjalizacyjnych i terapeutycznych.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: C6.W1 – C.6.W5; C.6.U1-C.6.U4.; C.6.K1-C.6.K3.

Proponowana literatura:

1. Guziuk-Tkacz, M. (2011). Badania diagnostyczne w pedagogice i psychopedagogice. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.
2. Hornowska, E. (2009). Testy psychologiczne. Teoria i praktyka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.
3. Knopik, T., Osza, U., Domagała-Zyśk, E. (2019). Diagnoza funkcjonalna jako standard pomocy psychologiczno-pedagogicznej – od założeń teoretycznych do praktyki diagnostyczno-terapeutycznej. Kwartalnik Pedagogiczny, 64, 163-175.
4. Krakowiak, K., Borowicz, A., Dłużniewska, A., Domagała-Zyśk, E., Kołodziejczyk, R., Marek, B., Nestorowicz-Grabias, E., Panasiuk, J., Szubielska, M. (2017). Diagnoza specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży: standardy, wytyczne oraz wskazówki do przygotowania i adaptacji narzędzi diagnostycznych dla dzieci. Warszawa: Wydawnictwo ORE.
5. Papuda-Dolińska, B., Wiejak, K., Knopik, T. (2021). Jak przełożyć wyniki testów psychometrycznych na kody i kwalifikatory ICF? Procedura mapowania narzędzia diagnostycznego – możliwości i ograniczenia. Edukacja, 156,84-96.

6. Tomczak J. Ziętara R. (2008). Kwestionariusz diagnozy i narzędzia badawcze w terapii pedagogicznej. Kraków: Impuls.
7. Wiejak, K., Krasowicz-Kupis, G., Bogdanowicz, K.M. (2015). Skala Prognoz Edukacyjnych SPE IBE. Podręcznik. Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych.

Metodyka kształcenia w grupa zróżnicowanej

D3	Metodyka kształcenia w grupa zróżnicowanej	Wykład 20/ Warsztaty 20	40	Projekt indywidualny	ECTS 4
----	--	----------------------------	----	----------------------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z metodami i zasadami organizacji nauczania w grupie zróżnicowanej. W szczególności słuchacze poznają:

- Metody konwencjonalne i niekonwencjonalne sprzyjające pracy w zróżnicowanych grupach dzieci i uczniów;
- Zasady projektowania zajęć edukacyjnych z uwzględnieniem klimatu klasy, elastyczności doboru stosowanych metod oraz indywidualizowania zadań, treści i form pracy dostosowanych do potrzeb uczniów;
- Sposoby adaptacji środków i materiałów dydaktycznych zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania;
- Sposoby rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi;
- Rolę współpracy i wsparcia rówieśniczego w procesie uczenia się;
- Dostosowanie form i warunków sprawdzania wiedzy.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: D.3.W1.- D.3.W3.; D.3.W5.-D.3.W6.; C.5.U1.- C.5.U3.; D.3.U1. - D.3.U4.; C.5.K2.; D1.K2.

Polecana literatura:

1. Brownell, M.T., Smith, S.J., Crockett, J. B., Griffin, C. C. (2012). Inclusive Instruction. Evidence-Based Practiciones for Teaching Students with Disabilites. New York, London: The Guilford Press.
2. Czelakowska, D. (2007). Inteligencja i zdolności twórcze dzieci w początkowym okresie edukacji. Rozpoznawanie i kształcenie. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
3. Knopik, T., Papuda-Dolińska, B., Wiejak, K., Krasowicz-Kupis, G. (2021). Projektowanie uniwersalne jako perspektywa metodyczna edukacji włączającej. Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej, 42, 53-69.
4. Mitchell, D. (2016). Sprawdzone metody w edukacji specjalnej i włączającej. Strategie nauczania poparte badaniami. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia Universalis.
5. Murawski, W. W., Scott, K. L. (2017). What Really Work with Exceptional Learners. Thousand Ooaks: Corwin.
6. Narkun-Jakubińska, Z., Smogorzewska, J., Trębacz-Ritter, A., Wołowicz, A., Szumski, G. (2022). Współnauczanie w praktyce – poradnik metodyczny dla nauczycieli i nauczycieli współorganizujących kształcenie w oddziałach ogólnodostępny i integracyjnych. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.

Diagnoza potrzeb edukacyjnych, planowanie, realizacja i monitoring działań wspierających

D2	Diagnoza potrzeb edukacyjnych, planowanie, realizacja i monitoring działań wspierających	Wykład 30 Warsztaty 30	60	Projekt indywidualny	ECTS 6
----	--	---------------------------	----	----------------------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z problematyką wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania dzieci ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i działań wspierających rozwój dziecka. W ramach przedmiotu zostaną zaprezentowane następujące treści:

- Podstawy, cele, założenia, obszary i cechy diagnozy;
- Przydatność metod diagnostycznych w ocenie specyfiki zaburzeń w rozwoju; wybrane metody oceny funkcjonowania edukacyjnego, fizycznego, psychicznego i społecznego dzieci i uczniów oraz czynników środowiskowych wpływających na to funkcjonowanie.
- Problematyka procesu diagnozowania zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych; założenia różnicowej i funkcjonalnej oceny;
- Kryteria diagnostyczne (ICD, DSM, ICF);
- Wybrane narzędzia diagnozy potrzeb edukacyjnych;
- Założenia i zasady konstruowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz zasady i metody ich ewaluacji.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: C.6.W1., C.6.W3., C.6.W4., D.2.W1., D.2.W2., C.6.U2., C.6.U3., C.6.U4., D.2.U2. - D.2.U4., C.6.K1., C.6.K2., D.2.K1., D.2.K2.

Proponowana literatura:

1. American Psychiatric Association, Gałęcki P., Pilecki M.W., Rymaszewska J., Szulc A., Wciórka J., Sidorowicz S. (red.). (2019). Kryteria diagnostyczne zaburzeń psychicznych DSM-5®. Wrocław: Edra Urban & Partner.
2. Brzeziński, J., Kowalik, S. (1998). Społeczne uwarunkowania diagnozy klinicznej (s. 187-364). W: H. Sęk (red.). Społeczna psychologia kliniczna. Warszawa: PWN.
3. Chojak M. (2021). Nauczycielska diagnoza pedagogiczna w przedszkolu i w szkole, Warszawa: Difin SA.
4. Cytowska B., Winczura B. (2006). Dziecko z zaburzeniami w rozwoju. Konteksty diagnostyczne i terapeutyczne. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls. [wybrane fragmenty].
5. Gruszczyk-Kolczyńska E. (2005). Dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki. Przyczyny, diagnoza, zajęcia. Warszawa: WSiP.
6. Jarosz, E. Wysocka, E. (2006). Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania. Warszawa: Akademickie Żak.

7. Knopik, T. (2022). Ocena funkcjonalna jako standard współpracy międzypodmiotowej na rzecz kompleksowego wspierania rozwoju uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 610, 27-41.
8. Krasowicz-Kupis, G., Wiejak, K., Gruszczyńska, K. (2015). Katalog metod diagnozy rozwoju poznawczego dziecka na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Warszawa: Wydawnictwo IBE.
9. Marcinkowska, B. (2004). Diagnoza umiejętności funkcjonalnych dzieci z niepełnosprawnością intelektualną. W: J. Głodkowska, A. Giryński (red.). *Osobowość, samorealizacja, odpowiedzialność, bezpieczeństwo, autonomia. Teoria, empiria i praktyka w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością umysłową od dzieciństwa do późnej dorosłości*. Warszawa: APS.
10. Paluchowski W. J. (2007). *Diagnoza psychologiczna: proces - narzędzia - standardy*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
11. Pużyński S. (2007). *Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10: badawcze kryteria diagnostyczne*. Kraków: Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne Vesalius.
12. Schopler, E., Reichler, R.J., Bashford, A., Lansing, M.D., Marcus, L.M. (1995). *Profil Psychoedukacyjny. Indywidualizowana ocena i terapia dzieci autystycznych oraz dzieci z zaburzeniami rozwoju*. Gdańsk: SPOA.
13. Tomczak, J., Ziętara, R. (2018). *Kwestionariusz diagnozy i narzędzia badawcze w terapii pedagogicznej*. Kraków: Impuls.
14. Witkowski T. (1988). *Metody PAC i PAS w społecznej rewalidacji upośledzonych umysłowo*. Warszawa: Centralny Ośrodek Metodyczny Poradnictwa Wychowawczo-Zawodowego MEN.
15. Wołowicz A., Marcinkowska B. (2010). *Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania i konstruowanie indywidualnych programów dla osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną*. Warszawa: Wydawnictwo APS.

Uniwersalne projektowanie zajęć – metodyka kształcenia w grupie zróżnicowanej

D3	Uniwersalne projektowanie zajęć – metodyka kształcenia w grupie zróżnicowanej	Wykład	15	Projekt indywidualny	ECTS 2
----	---	--------	----	----------------------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z celami i metodyką uniwersalnego projektowania zajęć a także nauczenie ich przygotowywania materiałów dydaktycznych zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego.

W ramach przedmiotu słuchacze poznają następujące zagadnienia:

- Geneza uniwersalnego projektowania nauczania i jego przesłanki teoretyczne;
- Style poznawcze i strategie uczenia się w grupach heterogenicznych;
- Zasady uniwersalnego projektowania zajęć;
- Cykl projektowania zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metodyki projektowania uniwersalnego;
- Wytyczne do uniwersalnego projektowania zajęć i materiałów dydaktycznych;
- Specyfika funkcjonowania poznawczego uczniów z różnymi niepełnosprawnościami a uniwersalne projektowanie;
- Adaptacje polskich podręczników szkolnych zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego;
- Sposoby projektowania zajęć i pomocy zgodnie z metodyką uniwersalnego projektowania.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: D.3.W1., D.3.W3., D.3.U1., D.3.U2., C.3.K3. C.5.K3.

Proponowana literatura:

1. Chimicz, D., Prokopiak, A. (2021). Koncepcja projektowania uniwersalnego w edukacji. *Szkoła Specjalne*, 1, 28-38.
2. Grygier U., Sikorska I. (2008), *Mój uczeń pracuje inaczej*. Wskazówki metodyczne, Małopolski Niepubliczny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli przy Ośrodku Twórczej Edukacji "Kangur".
3. McTighe, J., Silver, H. F. (2021), *Uczyć (się) głębiej. Jak to zrobić w klasie*, Tłum. Anna Dzierzgowska. Warszawa: Wydawnictwo Centrum Edukacji Obywatelskiej.
3. Knopik, T., Papuda-Dolińska, B., Wiejak, K., Krasowicz-Kupis, G. (2021). Projektowanie uniwersalne jako perspektywa metodyczna edukacji włączającej. *Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej*, 42, 53-69.
4. Marzano, R., J. (2012). *Sztuka i teoria skutecznego uczenia się*, Warszawa: Civitas.
5. Naprawa R., Tanajewska A., Mach C., Szczepańska K. (2018). *Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów, realizowanych w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych z podziałem na poszczególne edukacje oraz na zajęciach specjalistycznych. I etap edukacyjny*. Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia.

6. Naprawa R., Tanajewska A., Mach C., Szczepańska K. (2019). *Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów, realizowanych w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych z podziałem na poszczególne edukacje oraz na zajęciach specjalistycznych. II etap edukacyjny*. Gdańsk: Grupa Wydawnicza Harmonia.
7. Olechowska, A. (2021). Uniwersalne projektowanie dla uczenia się – możliwość czy utopia? *Edukacja*, 156, 42-56.
8. Rapp, W. H. (2014). *Universal Design for Learning in Action*. Baltimore, London, Sydney: Paul H. Brookes.

Programy wychowawcze w edukacji integracyjnej i włączającej

D4	Programy wychowawcze w edukacji integracyjnej i włączającej	Wykład 15 Warsztaty 15	30	Projekt indywidualny	ECTS 4
----	---	---------------------------	----	----------------------	--------

Celem przedmiotu jest szczegółowe omówienie zagadnień dotyczących rozwoju społecznego dzieci i młodzieży, a przede wszystkim zapoznanie słuchaczy z możliwościami dotyczącymi rozwijania umiejętności społecznych u dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami i bez niepełnosprawności. Słuchacze poznają:

- Środowisko społeczne klasy i szkoły, zasady życia społecznego, relacje społeczne i pozycja społeczna ucznia w szkole i klasie;
- Konflikty w klasie;
- Rozpoznanie sytuacji kryzysowych. Reakcje na zachowania niepożądane.
- Kształtowanie i zmiana postaw uczniów;
- Programy i metody służące wspomaganiu rozwoju umiejętności i kompetencji społecznych;
- Sposoby ewaluacji oddziaływań i narzędzia służące tej ewaluacji. Będą mieli również okazję do zaprojektowania własnych przykładowych zajęć służących rozwojowi społecznemu dzieci i młodzieży.

W ramach realizacji przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: D.4.W4.; D.4.W6. - D.4.W8.; D.4.W13.; D.4.U4.; D.4.U8. - D.4.U10.; C.2.K2.; C.3.K2.; D.1.K1.; D.3.K1.

Proponowana literatura:

1. Chrzanowska, I, Szumski, G. (2019). Edukacja włączająca w przedszkolu i szkole. Warszawa: Wydawnictwo FRSE.
2. Mackenzi R. (2012). Kiedy pozwolić, kiedy zabronić? Gdańsk: GWP.
3. Sowisło M. (2017). Dla dobra dziecka. O warsztacie pracy nauczyciela wychowawcy. Kraków: Impuls
4. Sanford Harmony. Wychowanie przedszkolne. Pakiet metodyczny. Warszawa: Wydawnictwo PWN.
5. Puchała, E. (2009). Szkołą jako wspólnota osób. Warszawa: Wydawnictwo CMPPP.
6. Rudek, I. (2007). Od niechęci do akceptacji. O wychowaniu dzieci do tolerancji wobec osób niepełnosprawnych. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
7. Smogorzewska, J., Szumski, G. (2015). Rozwijanie kompetencji społecznych dzieci przedszkolnych. Teoria – Metodyka- Efekty. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Nowe technologie w edukacji włączającej - metodyka kształcenia w grupie zróżnicowanej

D3	Nowe technologie w edukacji włączającej - metodyka kształcenia w grupie zróżnicowanej	Warsztaty 10	10	Zaliczenie	ECTS 1
----	---	--------------	----	------------	--------

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z możliwościami wykorzystania nowych technologii, w tym technologii informacyjno – komunikacyjnych (TIK) w edukacji włączającej.

W szczególności słuchacze zapoznają się z następującymi zagadnieniami:

- Znaczenie technologii informacyjno–komunikacyjnych w edukacji włączającej dzieci i młodzieży;
- Pozytywne strony jak i negatywne skutki stosowania TIK w nauczaniu;
- Indywidualizacja treści i stopnia trudności zadań z wykorzystaniem TIK;
- Wykorzystanie TIK jako metody wspomagającej komunikację z uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych;
- Wykorzystanie TIK do wspierania kompetencji społeczno-poznawczych i budowania relacji rówieśniczych w grupach zróżnicowanych.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: D.3.W4., D.4.W3., D.4.U3., D.2.K1., D.3.K1.

Proponowana literatura:

1. Brosiło J. TI w pracy z uczniem SPE na WPE. [online]. [dostęp: 10.12.2022]. [Dostępny w Internecie: <https://iwe.mat.umk.pl/iwe19/tom-iwe2019/16.pdf>]
2. Czechowska Z., Majkowska J. (2016). Dlaczego TIK w szkole specjalnej? Meritum, 43, 2016.
3. Czechowska Zyta, Majkowska Jolanta. (2020).TIK na specjalne zamówienie, czyli jak efektywnie wykorzystać technologie informacyjno-komunikacyjne w edukacji i terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dostępny w internecie: <http://www.bc.ore.edu.pl/Content/1074/tik-na-specjalne-zamowienie.pdf> 4.
4. Dobrowolska M. Wykorzystanie TIK w nauczaniu i uczeniu się uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. [online]. [dostęp 10.12.2022]. Dostępny w internecie: <https://www.ore.edu.pl/2019/05/wykorzystanie-tik-w-nauczaniu-i-uczeniu-sie-uczniow-zespecialnymi-potrzebami-edukacyjnymi/5>.
5. Florkiewicz-Borkowska M. TIK dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dostępny w internecie: <https://edunews.pl/nowoczesna-edukacja/ict-w-edukacji/3439-tik-dla-dzieci-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi>
6. Płusa A. (2017). Innowacyjne działania w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji ucznia z zespołem Aspergera. Dostępny w internecie: <https://www.ore.edu.pl/2017/10/materialy-do-pobrania/>

Ocenianie w edukacji włączającej

D3	Ocenianie w edukacji włączającej	Warsztaty 10	10	Projekt indywidualny	ECTS 1
----	----------------------------------	--------------	----	----------------------	--------

Celem przedmioty jest zapoznanie słuchaczy z problemami oceniania w klasach włączających i sposobami przezwyciężania tych problemów.

W szczególności słuchacze poznają:

- Społeczny kontekst oceniania w klasie włączającej; funkcje oceny szkolnej i sposoby ich realizacji;
- Motywacyjna rola oceniania nauczycielskiego; tradycyjne i nowoczesne sposoby monitorowania i oceniania postępów uczniów;
- Ocenianie szkolne a udzielanie informacji zwrotnej uczniom;
- Efektywność dydaktyczna informacji zwrotnej i jej uwarunkowania w świetle badań empirycznych;
- Pojęcie i metody oceniania wspierającego;
- Projektowanie systemów oceniania wspierającego dla klas włączających.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: D.3.W8., D.3.U3., D.3.U4., C.5.K1., C.5.K2.

Proponowana literatura:

1. Black, P., Harison Ch., Lee C., Marshall B., Wiliam D. (2006) Jak oceniać, aby uczyć? Warszawa: Centrum Edukacji Obywatelskiej.
2. Chrzanowska, I., Szumski, G. (red.) (2019). Edukacja włączająca w przedszkolu i szkole. Warszawa: Wydawnictwo FRSE.
3. Misiorna E., Michalak R. (2011). Ocenianie jako mechanizm wspierania rozwoju dziecka. Mīt czy rzeczywistość, [w:] Dziecko w szkolnej rzeczywistości. Założony a rzeczywisty obraz edukacji elementarnej, red. H. Sowińska, Poznań: Wydawnictwo UAM.
4. Sterna, D. (2016). Uczę się uczyć. Ocenianie kształtujące w praktyce. Warszawa: Centrum Edukacji Obywatelskiej.
5. Tłusciak-Deliowska, A., Czyżewska, M. (2018). Od funkcji oceniania do kultury samoregulowanego uczenia się, czyli rozprawa o ocenianiu kształtującym. Przegląd Pedagogiczny, 1, 69-81.

Praktyki zawodowe 1

D6	Praktyki zawodowe 1		60	praktyki	3
----	---------------------	--	----	----------	---

Celem przedmiotu jest zweryfikowanie przez słuchaczy wiedzy teoretycznej i nabycie praktycznych umiejętności pracy na stanowisku nauczyciela współorganizującego kształcenie w edukacji włączającej w przedszkolu i/lub edukacji wczesnoszkolnej.

W szczególności słuchacze zdobędą wiedzę i umiejętności odnośnie do następujących zagadnień:

- Specyfika funkcjonowania przedszkoli lub szkół w systemie oświaty;
- Organizacja pracy i zadań poszczególnych pracowników;
- Rodzaje prowadzonej dokumentacji przez placówki i sposoby jej wykorzystywania;
- Zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolach lub uczniom w szkołach;
- Identyfikowanie wewnętrznych i zewnętrznych zasobów ważnych dla rozwijania potencjału dzieci i uczniów z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą;
- Analizowanie dokumentów i prac dzieci i wykorzystywanie zdobytej wiedzy do planowania oddziaływań dydaktycznych, opiekuńczych i terapeutycznych;
- Obserwowanie funkcjonowania dzieci i uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi w różnych sytuacjach, w tym ich relacji z innymi i pozycji w grupie;
- Praca w wielospecjalistycznym zespole, pełnienie w nim roli nauczyciela wspomagającego,
- Planowanie i podejmowanie działań pedagogicznych.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: D.6.W1.-D.6.W3.; C.2.U4., C.5.U3., C.6.U1. D.4.U1, D.6.U1., D.6.U2., C.3.K2.; C.5.K1.; C.6.K3.; D.3.K1.; D.6.K1.

Praktyki zawodowe 2

D6	Praktyki zawodowe 2		60	Ocena dokumentacji praktyki	3
----	---------------------	--	----	-----------------------------	---

Celem przedmiotu jest zweryfikowanie przez słuchaczy wiedzy teoretycznej i nabycie praktycznych umiejętności pracy na stanowisku nauczyciela współorganizującego kształcenie w edukacji włączającej w klasach IV-VIII szkoły podstawowej.

W szczególności słuchacze zdobędą wiedzę i umiejętności odnośnie do następujących zagadnień:

- Specyfika funkcjonowania przedszkoli lub szkół w systemie oświaty;
- Organizacja pracy i zadań poszczególnych pracowników;
- Rodzaje prowadzonej dokumentacji przez placówki i sposoby jej wykorzystywania;
- Zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolach lub uczniom w szkołach;
- Identyfikowanie wewnętrznych i zewnętrznych zasobów ważnych dla rozwijania potencjału dzieci i uczniów z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą;
- Analizowanie dokumentów i prac dzieci i wykorzystywania zdobytej wiedzy do

- planowania oddziaływań dydaktycznych, opiekuńczych i terapeutycznych;
- Obserwowanie funkcjonowanie dzieci i uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi w różnych sytuacjach, w tym ich relacji z innymi i pozycję w grupie;
 - Pracy w wielospecjalistycznym zespole, pełnienia w nim roli nauczyciela wspomagającego, planowania i podejmowania działań pedagogicznych.

W ramach przedmiotu zostaną osiągnięte następujące efekty uczenia się: D.6.W1.-D.6.W3.; C.2.U4., C.5.U3., C.6.U1., D.4.U1., D.6.U1., D.6.U2., C.3.K2.; C.5.K1; C.6.K3.; D.3.K1.; D.6.K1.